

Timrå kommun
Timråbo AB

För kännedom: Kommunfullmäktiges
presidium
kommunstyrelsen

2023-04-21

Revisionsrapport ”Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv”

KPMG har på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en granskning av bolagets rutiner för en ändamålsenlig kontroll och uppföljning av bisysslor.

Revisionen önskar att styrelsen för Timråbo AB lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten senast den 25 augusti 2023. Av svaret bör det framgå vilka eventuella åtgärder som ska vidtas och när de beräknas vara genomförda.

Svaret skickas till Lena Medin, KPMG (mailadress lena.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Timrå kommuns revisorer

Keijo Ojala
Lekmannarevisor

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

Rapport
Aktiebolaget Timråbo

KPMG AB

2023-04-21

Antal sidor 11

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Styrdokument	6
3.1.1	Bedömning	9
3.2	Uppföljning av bisysslor	10
3.2.1	Bedömning	10
4	Slutsats och rekommendationer	11

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

1 Sammanfattning

KPMG har av lekmannarevisor i Timråbo AB fått i uppdrag att granska bolagets rutiner för en ändamålsenlig kontroll och uppföljning av bisysslor. I uppdraget ingick även att översiktligt bedöma om bolaget hanterar risker för mutor och jäv på ett ändamålsenligt sätt.

Syftet med granskningen var att bedöma styrdokument och rutiner för att motverka förtroendeskadliga bisysslor samt mutor och jäv. Vad gäller bisysslor har vi även granskat bolagets kontroller och uppföljning.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns styrdokument som tydliggör vad som gäller avseende bisysslor samt mutor och jäv. Vi anser dock att det finns utrymme för utveckling av styrdokumenterna vad gäller mutor och jäv. Vidare bedömer vi att arbetet med att informera medarbetarna om reglerna kan systematiseras. Vi anser att detta bör fastställas i planering på årsbasis.

Vad gäller bisysslor bedömer vi att det finns rutiner för hur dessa ska rapporteras och godkännas.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi

- att utveckla och tydliggöra styrdokumenterna avseende mutor respektive jäv, se avsnitt 3.1
- att fastställa rutiner för information om bisysslor, mutor och jäv i ett årshjul eller dylikt, se avsnitt 3.1

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

2 Bakgrund

KPMG har av lekmannarevisor i Timråbo AB fått i uppdrag att granska bolagets rutiner för en ändamålsenlig kontroll och uppföljning av bisysslor. I uppdraget ingår även att översiktligt bedöma om bolaget hanterar risker för mutor och jäv på ett ändamålsenligt sätt.

Revisorerna bedömer att det är väsentligt att det finns rutiner som säkerställer att det inte förekommer bisysslor som är konkurrerande eller på annat sätt är förtroendeskadliga för bolaget. Likaså är det viktigt att det finns rutiner som motverkar risken för mutor och jäv.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen var att bedöma styrdokument och rutiner för att motverka förtroendeskadliga bisysslor samt mutor och jäv. Vad gäller bisysslor har vi även granskat bolagets kontroller och uppföljning.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Finns ändamålsenliga styrdokument för att tydliggöra vad som gäller beträffande bisysslor och regler för att förhindra mutor och jäv?
- Informerar bolaget medarbetarna om reglerna på ett ändamålsenligt sätt?
- Har bolaget följt upp om det finns bisysslor samt godkänt/nekant sådana? Har bolaget ytterligare kontroller för att säkerställa att det inte finns förtroendeskadliga bisysslor?

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Lagstiftning och riktlinjer gällande bisysslor, mutor och jäv.
- Tillämpbara interna regelverk och policys.

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier
- Intervjuer/avstämningar med berörda tjänstepersoner och förtroendevalda

Rapporten är faktakontrollerad av VD och HR-ansvarig.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrdokument

Kommunfullmäktige¹ har beslutat vilka dokument ska gälla Timråbo AB under år 2022. I det dokument som räknas upp i beslutet ingår inte policy om representation, mutor och jäv, riktlinjer för visselblåsning och reglemente för attest. Däremot uppger bolagets VD att dessa ingår bland de dokument som kommer att överlämnas av stämmombudet och fastställas på bolagets ordinarie årsstämma den 24 maj 2023.

Rutiner och riktlinjer för bisysslor

Vi har tagit del av *vägledande råd och bestämmelser om bisysslor*². Av dokumentet framgår att en bisyssla omfattas av varje syssla som utövas vid sidan av anställningen och som inte är hänförlig till privatlivet, t ex extraarbete i en annan anställning och uppdrag eller egen verksamhet som utövas vid sidan av ordinarie arbete. Det anses vara en bisyssla oavsett om sysslan ger ekonomisk ersättning eller inte.

Av dokumentet framgår bestämmelser och exempel på vad som anses vara otillåtna bisysslor, t ex bisysslor som konkurrerar med arbetsgivarens verksamhet såsom att en medarbetare arbetar hos en annan konkurrerande utförare inom samma verksamhetsområde. Vidare framgår bestämmelser kring skyldighet att anmäla bisyssla, bedömning av bisyssla, rutin för beslut att förbjuda bisyssla samt uppföljning.

Vi har tagit del av en mall för inventering av bisyssla, som är framtagen av Timråbo AB. Av denna framgår att en bisyssla ska prövas i varje enskilt fall. I anmälan ska typ av bisyssla fyllas i och beskrivas, om det är en förtroendeskadlig bisyssla, konkurrerande bisyssla eller arbetshindrande bisyssla. Enligt uppgifter från VD är det kommunicerat inom bolaget att samtliga bisysslor ska anmälas och inte bara förtroendeskadliga, konkurrerande eller arbetshindrande bisysslor.

Vidare framgår av mallen att riskbedömning av bisysslan ska fyllas i. Riskbedömningen ska beskriva om bisysslan kan komma i konflikt med huvudanställning, t ex genom bristande vila, jäv eller nedsatt arbetsförmåga i huvudanställning, samt hur detta ska undvikas.

Vidare framgår att arbetstagaren ska anmäla ändringar i bisysslan till arbetsgivaren som gör en ny prövning, även om bisysslan tidigare har godkänts.

¹ KF 2022-10-31 § 176

² KS 2021-12-07 § 392

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

Rutiner och riktlinjer för mutor och jäv

Av bolagets delegationsordning och attestreglemente³ framgår riktlinjer för jäv. Personer får inte handlägga ärenden eller beslutsattestera transaktioner om det finns en risk att opartiskhet kan ifrågasättas. Vidare framgår att vid bedömning av huruvida jäv föreligger så bör försiktighetsprincipen tillämpas.

Vad gäller mutor utgår bolaget enligt uppgift från kommunens policy om representation, mutor och jäv⁴. Dokumentet omfattas av fullmäktiges beslut avseende genomgång av styrdokument för kommunala bolag. Således har dokumentet, vid tidpunkt för granskningen, inte fastställts av stämman.

Av *policy gällande mutor och bestickning (dvs bjudningar och presenter)*⁵ framgår beskrivning av vad som är en muta eller försök till bestickning samt vad som kan hända om någon tar emot för dyra gåvor. Vidare noteras att en bedömning av huruvida något är en muta måste göras i varje enskilt fall. Detta då det inte är möjligt att ange ett specifikt värde på en bjudning eller gåva som bestämmer om det en muta eller inte. I bedömningen gäller bland annat följande riktlinjer:

- Under pågående upphandling, ta aldrig emot gåvor eller delta på aktiviteter. Detta gäller även en enklare lunch
- Aktivitet där respektive är medbjuden är alltid klassat som muta enligt rättspraxis. Respektive har ingen affärsrelation med den som bjuder.
- Pengar är alltid att se som en muta. Presentkort som inte kan bytas mot kontanter är ok. Dock bör värdet av gåvan vara ringa, max 300 kr.
- Timråbo bekostar alltid eventuella resor då det gäller studiebesök eller träffar med andra inom branschen. Enskilda leverantörer kan stå för programmet men tacka alltid nej till att bli bjuden på själva resan. Aktiviteten skall godkännas av närmaste chef.

³ AB Timråbo styrelse 2022-12-14 § 108

⁴ KS 2014-04-08 § 108

⁵ Timråbo AB senast reviderad 2020-01-01

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

Överenskommelser med medarbetare

Vidare har vi tagit del av en överenskommelse, som anställda ska skriva under, där det framgår att det inte är tillåtet att använda bolagets avtal privat. Anställda som nyttjar leverantörer som bolaget har avtal med (med undantag för elförsäljning) ska meddela detta till VD.

Vad gäller anställda med släkting/närstående som är leverantör till Timråbo så ska detta enligt uppgift regleras i upphandlingspolicy. Vi har tagit del av bolagets upphandlingspolicy och vi kan inte se att detta framgår. Däremot framgår att Timråbo i övrigt följer Timrå kommuns upphandlingspolicy. I dagsläget uppges det dock inte finnas några ramavtal med leverantörer med relation till anställda. Om så är fallet kan ändringar i attestflödet ske.

Styrdokumentens tillgänglighet

Enligt uppgifter erhållna i intervju finns styrdokumenterna tillgängliga i bolagets datamappar. Vidare informeras medarbetarna på APT (arbetsplatsträffar) och en utbildning om mutor och jäv är planerad till februari 2023.

Vi har tagit del av en presentation från styrelsedagar år 2021 där korruption, som bland annat omfattar mutor, togs upp. Även jäv och bisysslor diskuterades enligt uppgift vid tillfället. Underlaget från styrelsedagarna planeras att föredras under utbildningen i februari 2023.

Vidare har vi tagit del av underlag till två veckomöten med personalen, från januari 2022, där information om bisysslor och skyldighet att anmäla bisysslor framgår. Enligt uppgift var detta en punkt på dessa två möten till följd av genomgången av styrdokument som genomfördes.

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

3.1.1 Bedömning

Vi noterar att det finns styrdokument, som formellt kommer att börja gälla under år 2023 efter att stämman har fastställt dessa. Dokumenten tydliggör till viss del vad en bisyssla är. Av mallen för bisysslor skulle det kunna gå att tolka att endast bisysslor som är förtroendeskadliga, konkurrerande och arbetshindrande ska anmälas. Vi ser gärna att formuleringen i mallen ses över så att det tydliggörs att samtliga bisysslor ska anmälas.

Vad gäller styrdokument avseende mutor och jäv bedömer vi att dessa kan vidareutvecklas. Vad gäller mutor ser vi gärna att beskrivningen av vad som är muta eller bestickning utvecklas eftersom det kan ske i många olika former. Det gäller frågan om när jäv kan föreligga.

Vidare noterar vi att medarbetarna informeras om reglerna. Vi ser positivt på planerna för att underlaget från styrelsedagarna ska föredras för samtliga medarbetare. Vi skulle gärna se att information om bisysslor, frågeställningar kopplade till korruption, mutor och jäv regelbundet, gärna årligen diskuteras på t ex APT. Vi anser att detta bör fastställas i ett årshjul, eller annan planering, i syfte att säkerställa kontinuitet i informationen.

3.2 Uppföljning av bisysslor

Av *vägledande råd och bestämmelser om bisysslor* framgår att HR årligen sammanställer registrerade förekommande och otillåtna bisysslor. Sammanställningen presenteras för förvaltningschef (för Timråbo VD). Vid intervju framkom att samtliga anmälda bisysslor har godkänts men om en bisyssla skulle avslås så ska det också dokumenteras.

Vi har tagit del av anteckningar från ett av ledningsgruppens möten, från februari 2022, där genomgång och godkännande av bisysslor har genomförts.

Vidare har vi tagit del av underlag från två veckomöten med personalen från januari 2022. Av dessa framgår att påminnelse avseende information om bisysslor ska ske i samband med årliga medarbetarbetarsamtal, att så sker bekräftades i intervju.

Några ytterligare kontroller mot t ex bolagsverkets register över ställföreträdare sker inte.

3.2.1 Bedömning

Vi noterar att uppföljning av bisysslor har genomförts och att det finns rutiner för regelbunden uppföljning. Däremot noterar vi att det inte finns ytterligare kontroller för att säkerställa att förtroendeskadliga bisysslor inte förekommer.

Aktiebolaget Timråbo

Granskning av bisysslor samt arbete mot mutor och jäv

2023-04-21

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns styrdokument som tydliggör vad som gäller avseende bisysslor samt mutor och jäv. Vi anser dock att det finns utrymme för utveckling av styrdokumenten vad gäller mutor och jäv. Vidare bedömer vi att arbetet med att informera medarbetarna om reglerna kan systematiseras. Vi anser att detta bör fastställas i planering på årsbasis.

Vad gäller bisysslor bedömer vi att det finns rutiner för hur dessa ska rapporteras och godkännas.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi

att utveckla och tydliggöra styrdokumenten avseende mutor respektive jäv, se avsnitt 3.1

att fastställa rutiner för information om bisysslor, mutor och jäv i ett årshjul eller dylikt, se avsnitt 3.1

Datum som ovan

KPMG AB

Kristin Larsson

Kommunal revisor

Lena Medin

Certifierad kommunal revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.